

DEUTERONOMIUM

27-28

De zegeningen en vervloekingen die Israël op grond van gehoorzaamheid of ongehoorzaamheid worden voorgehouden.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/deuteronomium/27-28

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Zegen en vloek bij de intocht in Kanaän	2 min	4
2	De oudsten en de beschreven stenen	4 min	4
3	Het altaar en de vervloeking op Ebal	3 min	7
4	De vloek van de wet en Christus	2 min	10
5	Israëls gehoorzaamheid en nationale lot	4 min	11
6	De beloofde zegeningen bij gehoorzaamheid	3 min	13
7	De voorzegde vloek in Israëls geschiedenis	2 min	16
8	Ziekte, droogte en nederlaag	2 min	17
9	Israël als schrikbeeld voor de volken	2 min	18
10	Blindheid, onderdrukking en verlies	4 min	20
11	Josia en Jesaja herkennen de vervloeking	3 min	22
12	Spot, misoogsten en gevangenschap	2 min	24
13	Vreemdelingen en de vloek voor altijd	4 min	25
14	De belegeringen van Jeruzalem	2 min	27

15	Kannibalisme tijdens de belegering	4 min	29
16	Plagen en de terugkeer naar Egypte	3 min	31
17	Uitroeijing en verstrooiing onder de volken	1 min	33
18	Geen rust in de diaspora	4 min	34
19	Angst, slavernij en terugkeer naar Egypte	4 min	36
	Om verder te lezen		38

1

Zegen en vloek bij de intocht in Kanaän

We willen Deuteronomium 27 en 28 samen behandelen. Beide hoofdstukken zijn wat langer dan de hoofdstukken die we zojuist achter ons hebben gelaten. Vooral hoofdstuk 28 is erg lang. Dat betekent dat we er wat sneller doorheen zullen moeten gaan dan door de vorige hoofdstukken. We willen deze hoofdstukken samen bespreken omdat ze gaan over de zegeningen en de vervloekingen die God Israël belooft en waarmee Hij Israël bedreigt, afhankelijk van hun gehoorzaamheid of ongehoorzaamheid.

Het eerste deel hiervan, hoofdstuk 27, geeft voorschriften voor wat ze moeten doen wanneer ze het beloofde land binnengaan. Ze moeten op de berg Ebal een steen oprichten, die met pleister bedekken en alle wetten in het pleisterwerk schrijven. Het tweede deel van hoofdstuk 27 gaat erover dat zes stammen op de berg Ebal zullen staan en zes stammen op de berg Gerizim. Tussen hen in ligt het dal, waar een aantal Levieten zal staan. Zij zullen de vervloekingen en de zegeningen met luide stem uitspreken.

Deze geboden werden door Israël uitgevoerd in Jozua 8. Dit zijn voorschriften voor wat ze moeten doen. Het is iets eenmaligs wat ze moeten doen nadat ze het land hebben veroverd en het land Kanaän zijn binnengekomen. Deze voorschriften worden hier gegeven, en in Jozua 8 worden ze opgevolgd en uitgevoerd.

2

De oudsten en de beschreven stenen

Toen gebod Mozes het volk samen met de oudsten van Israël. Dit is de enige keer dat de oudsten van Israël samen met Mozes geboden geven. Ik weet niet zeker waarom zij hier wel betrokken worden en op andere momenten niet. Misschien waren ze er al die tijd bij betrokken. Het is mogelijk dat de gemeente zo groot was dat de woorden van Mozes moesten worden doorgegeven aan verschillende groepen die op enige afstand

stonden, en dat de oudsten van Israël degenen waren die zijn woorden herhaalden. Mozes zei dan iets, en de oudsten herhaalden dat voor mensen die verder naar achteren stonden en Mozes niet konden horen. Iemand die nog verder naar achteren stond en een van die oudsten hoorde, zou zelf een oudste zijn die het weer herhaalde. Al deze toespraken zijn misschien op deze manier gehouden. Misschien is dit de enige plaats waar dat wordt vermeld.

Maar Mozes en de oudsten gaven deze geboden samen en zeiden:

En Mozes gebod het volk samen met de oudsten van Israël: Neem al de geboden die ik u heden gebied, in acht. En op de dag dat u de Jordaan oversteeft naar het land dat de HEERE, uw God, u geeft, moet het zo zijn dat u voor uzelf grote stenen opricht en die met kalk bestrijkt. U moet alle woorden van deze wet daarop schrijven als u overgestoken bent, opdat u komt in het land dat de HEERE, uw God, u geeft, een land dat overvloeit van melk en honing, zoals de HEERE, de God van uw vaders, tot u gesproken heeft. En als u de Jordaan bent overgestoken, moet het zó zijn dat u deze stenen, waarover ik u heden gebied, opricht op de berg Ebal, en dat u ze met kalk bestrijkt. U moet daar een altaar bouwen voor de HEERE, uw God, een altaar van stenen die u niet met een ijzeren voorwerp mag bewerken. Van hele stenen moet u het altaar van de HEERE, uw God, bouwen, en daarop brandoffers brengen voor de HEERE, uw God. Ook moet u dankoffers offeren en daar eten en u verblijden voor het aangezicht van de HEERE, uw God. U moet op de stenen alle woorden van deze wet schrijven, duidelijk en goed.

DEUTERONOMIUM 27:1-8

Toen spraken Mozes en de priesters, de Levieten, tot heel Israël en zeiden:

Verder sprak Mozes, samen met de Levitische priesters, tot heel Israël: Zwijg en luister, Israël! Op deze dag bent u tot een volk geworden voor de HEERE, uw God. Daarom moet u de stem van de HEERE, uw God, gehoorzaam zijn, en Zijn geboden en Zijn verordeningen die ik u heden gebied, doen.

DEUTERONOMIUM 27:9-10

Het oprichten van deze stenen is interessant. Ze moesten die witten met kalk, een soort laag pleisterwerk, en de wetten in die afwerklaag schrijven. Dat zou niet blijvend zijn, in tegenstelling tot de Tien Geboden, waarbij de wetten rechtstreeks in de steen zelf waren gegraveerd. Dit moest worden geschreven in de kalk of het pleisterwerk waarmee de stenen bedekt waren. Het spreekt vanzelf dat dit na verloop van tijd door het weer en dergelijke zou wegspoelen.

Ik weet niet zeker of ze het moesten onderhouden door af en toe terug te komen en de wetten opnieuw op te schrijven. Misschien moesten ze, nadat de winter voorbij was en de regens waren gekomen en weer verdwenen, eropuit gaan, de witkalk vervangen en de wetten daar opnieuw opschrijven. Of misschien hoefde het maar één keer te gebeuren, voor deze ene plechtigheid. Er wordt niet duidelijk gemaakt of ze verplicht waren die wet op deze manier opgeschreven te houden, zodat die blijvend leesbaar was.

Als dat zo was, zou dat veel onderhoud vergen, en misschien was dat juist de bedoeling. Misschien was het idee dat ze moesten terugkomen om de wet van tijd tot tijd opnieuw op te schrijven. Daar kwam veel onderhoud bij kijken. Het was arbeidsintensief en het zou ervoor zorgen dat ze altijd op de wet gericht bleven. Ze zouden die nooit kunnen vergeten, want ze zouden de wet steeds opnieuw moeten opschrijven.

Of misschien mocht alles gewoon wegspoelen en zou daarmee een einde komen aan het getuigenis van die specifieke steen. Misschien zou de steen zelf als getuigenis blijven staan nadat het oppervlak en de daarop aangebrachte tekst door het weer

waren afgesleten.

3

Het altaar en de vervloekingen op Ebal

Ze brengen offers. Ze moeten daar een altaar maken dat niet kunstig bewerkt is, van hele stenen die niet zijn uitgehouwen. Aan het einde van Exodus 20 werden voorschriften gegeven voor zo'n altaar. Daar staat in Exodus 20, vers 25:

Maar als u voor Mij een stenen altaar maakt, mag u dit niet bouwen van gehouwen stenen, want als u ze met uw houweel bewerkt, ontheiligt u ze.

EXODUS 20:25

Hij wilde niet dat ze stenen uithakten. Wanneer ze stenen beginnen uit te hakken, komen ze gevaarlijk dicht bij het maken van stenen beelden, afgodsbeelden en dat soort dingen. Dus je hakt die stenen gewoon niet uit.

Vers 11 zegt hier:

En Mozes gebod het volk op die dag:

DEUTERONOMIUM 27:11

Dit zijn de stammen die op de berg Gerizim zullen staan: Simeon, Levi, Juda, Issaschar, Jozef en Benjamin. Zij zijn natuurlijk allemaal óf zonen van Lea óf zonen van Rachel, hoewel twee van de zonen van Lea niet zijn opgenomen, omdat je aan de andere kant ook zes stammen moet hebben.

In vers 13 staat:

En de volgende stammen moeten op de berg Ebal gaan staan voor de vervloeking: Ruben, Gad, Aser, Zebulon, Dan en Naftali. De Levieten moeten het woord nemen en tegen alle mannen van Israël zeggen met luide stem: Vervloekt is de man die een gesneden of gegoten beeld maakt, een gruwel voor de HEERE, het werk van de handen van een vakman, en dat op een verborgen plaats neerzet! En heel het volk moet antwoorden en zeggen: Amen.

DEUTERONOMIUM 27:13-15

Vervloekt is wie zijn vader of zijn moeder veracht! En heel het volk moet zeggen: Amen.

DEUTERONOMIUM 27:16

Vervloekt is wie de grens steen van zijn naaste verlegt! En heel het volk moet zeggen: Amen.

DEUTERONOMIUM 27:17

Vervloekt is wie een blinde laat verdwalen op de weg! En heel het volk moet zeggen: Amen.

DEUTERONOMIUM 27:18

Vervloekt is wie het recht van de vreemdeling, de wees en de weduwe buigt! En heel het volk moet zeggen: Amen.

DEUTERONOMIUM 27:19

Vervloekt is wie met de vrouw van zijn vader slaapt, want hij heeft het kleed van zijn vader opengeslagen! En heel het volk moet zeggen: Amen.

DEUTERONOMIUM 27:20

Vervloekt is wie gemeenschap heeft met welk dier dan ook! En heel het volk moet zeggen: Amen.

DEUTERONOMIUM 27:21

Vervloekt is wie slaapt met zijn zuster, de dochter van zijn vader, of de dochter van zijn moeder! En heel het volk moet zeggen: Amen.

DEUTERONOMIUM 27:22

Vervloekt is wie met zijn schoonmoeder slaapt! En heel het volk moet zeggen: Amen.

DEUTERONOMIUM 27:23

Vervloekt is wie zijn naaste in het geheim doodslaat! En heel het volk moet zeggen: Amen.

DEUTERONOMIUM 27:24

Vervloekt is wie een geschenk aanneemt om iemand om het leven te brengen, onschuldig bloed te vergieten! En heel het volk moet zeggen: Amen.

DEUTERONOMIUM 27:25

Vervloekt is wie de woorden van deze wet niet uitvoert door ze te houden! En heel het volk moet zeggen: Amen.

DEUTERONOMIUM 27:26

4

De vloek van de wet en Christus

Er staan hier dus ongeveer twaalf verschillende vervloekingen. Het is een interessante selectie. Het is allemaal een selectie uit wetten die eerder zijn gegeven. Het lijkt erop dat als je er twaalf gaat uitkiezen, je twaalf zou kiezen die kenmerkender zijn voor het geheel. Bijvoorbeeld:

Vervloekt is wie met de vrouw van zijn vader slaapt, met zijn zuster slaapt of met zijn schoonmoeder slaapt! En heel het volk moet telkens zeggen: Amen.

DEUTERONOMIUM 27:20, 22-23

Die bepalingen vallen allemaal min of meer onder dezelfde categorie, namelijk incest. Het lijkt erop dat je daar niet drie van je twaalf aan zou besteden, vooral omdat er naast deze personen nog heel wat andere naaste verwanten waren met wie het verboden was gemeenschap te hebben.

Maar hoe dan ook, ik denk dat het de bedoeling is dat we begrijpen dat dit slechts als een steekproef wordt beschouwd, een willekeurige steekproef uit de wetten die God heeft gegeven. De rest wordt dan omvat door de laatste uitspraak in vers 26:

Vervloekt is degene die niet instemt met alle woorden van deze wet.

Dat wil zeggen: we zullen enkele voorbeelden geven, maar als we die voorbeelden eenmaal hebben gegeven, zullen we zeggen: 'En de rest ook.' Het gaat niet alleen om deze paar. Er had dus om het even welke steekproef uit de wet genomen kunnen worden, omdat die alleen bedoeld was om de plechtigheid langer te laten duren. Waar het uiteindelijk werkelijk op neerkomt, is dat je je aan alle gegeven wetten moet houden.

In Galaten 3 haalt Paulus dit laatste vers aan:

Want allen die uit de werken van de wet zijn, zijn onder de vloek. Er staat immers geschreven: Vervloekt is ieder die niet blijft bij alles wat geschreven staat in het boek van de wet, om dat te doen.

GALATEN 3:10

In Deuteronomium staat:

Vervloekt is degene die niet instemt met alle woorden van deze wet.

Maar Paulus haalt het aan en breidt het als het ware uit met woorden die duidelijk uit andere gedeelten van de wet zijn overgenomen.

Paulus haalt dit aan om te laten zien dat iedereen die onder de wet staat, onder deze vloek staat. Er is namelijk niemand die de hele wet volmaakt heeft gehouden. Daarom geldt deze vloek voor hen, want de wet vereist absolute gehoorzaamheid. Dat is de context waarin Paulus vervolgens zegt:

Maar Christus is voor ons een vloek geworden.

GALATEN 3:13

Hij nam de vloek van de wet op Zich door aan een hout gehangen te worden.

5

Israëls gehoorzaamheid en nationale lot

Hoofdstuk 28 is het lange hoofdstuk waarin de eerste veertien verzen gaan over de zegeningen die God op vrijwel elk terrein van het leven over Israël zou brengen als het gehoorzaam was. Maar na die veertien verzen volgen er ongeveer zesenvijftig of achteenvijftig verzen, veel meer — ongeveer vier keer zoveel verzen — die vertellen over de vervloekingen die over hen zouden komen. Terwijl je deze lijst met vervloekingen doorloopt, wordt het beeld steeds donkerder. Je begint gewoon het gevoel te krijgen dat deze mensen zich net zo goed door het hoofd kunnen schieten, in

plaats van de ene vervloeking na de andere over zich heen te krijgen. God probeert hun heel sterke redenen te geven om zich hieraan te houden. Maar het ironische, of het verdrietige, is dat God deze dingen telkens en telkens en telkens en telkens weer zei, en toch werkte het niet. Het hield hen niet tegen. Ze begrepen het gewoon niet. Je vraagt je af hoe het kan dat mensen zo koppig kunnen zijn en zo vergeetachtig als het gaat om dingen die zo wezenlijk zijn voor hun welzijn. Het is alsof je vergeet te eten en van de honger sterft, of vergeet te ademen en door verstikking sterft. Trouw zijn aan God is wezenlijk voor je leven, en alles zal verschrikkelijk voor je verlopen als je dat niet bent. Toch vergeten ze het. Ik vind dat gewoon verbijsterend.

Ik zeg niet dat zij slechter zijn dan andere mensen, want andere mensen vergeten het ook. Het is alleen zo dat we in hun geval daadwerkelijk een gedocumenteerd voorbeeld hebben van menselijke vergeetachtigheid ten aanzien van God. Het kan zich talloze malen herhalen in ieder land waar God bekend is of waar het evangelie wordt verkondigd. Ook daar vergeten ze God. Maar dit is het prototype van menselijke vergeetachtigheid die tot de ondergang van mensen zelf leidt.

In hoofdstuk 28 staat:

En het zal gebeuren, als u de stem van de HEERE, uw God, nauwgezet gehoorzaam bent, door al Zijn geboden, die ik u heden gebied, nauwlettend in acht te nemen, dat de HEERE, uw God, u dan een plaats zal geven hoog boven alle volken van de aarde. En al deze zegeningen zullen over u komen en u bereiken, wanneer u de stem van de HEERE, uw God, gehoorzaam bent:

DEUTERONOMIUM 28:1-2

Merk op dat dit een nationale belofte is:

Ik zal je boven alle volken op aarde verheffen.

Dit zou een zegen voor het volk als geheel zijn: voorspoed en alle goede dingen. Maar dat hoeft zich niet noodzakelijk tot ieder afzonderlijk individu uit te strekken. Er kon nog steeds een ongehoorzaam individu zijn, of zelfs een rechtvaardig individu, dat

leed op een manier waarop het volk als geheel niet leed. We hoeven niet aan te nemen dat iedere Jood gevrijwaard zou zijn van elk probleem ter wereld als het volk als geheel min of meer gehoorzaam was.

God behandelde het volk als geheel met zegen of vervloeking. Maar zelfs wanneer het volk onder een vervloeking kwam, waren er individuele Joden die niet onder deze dingen kwamen, omdat zij het rechtvaardige overblijfsel waren. Er waren zelfs slechte Joden die eraan ontkwamen. Dit gaat over het nationale lot. Als Amerika in een oorlog van de kaart werd geveegd, zou dat niet betekenen dat werkelijk iedere Amerikaan dood was. Maar het zou wel het einde betekenen van Amerika als entiteit. Zo gaat dit bij Israël over het lot van het volk als volk.

Wat er met het volk als geheel gebeurt, heeft natuurlijk gevolgen voor de individuen die er deel van uitmaken. Maar de ervaring van een individu kan verschillen van die van de groep als geheel. Zo kunnen er binnen een volk dat gezegend wordt toch individuen zijn die in hun leven slechte omstandigheden meemaken. We zouden kunnen zeggen dat God Amerika in de moderne tijd meer heeft gezegend dan de meeste volken. Toch zijn er in Amerika nog steeds individuen van wie de omstandigheden verre van gelukkig of gezegend zijn. Nogmaals, dit wordt tot hen gezegd als volk, en niet slechts als een verzameling individuen die ieder afzonderlijke beloften ontvangen.

6

De beloofde zegeningen bij gehoorzaamheid

Vers 2 zegt:

En al deze zegeningen zullen over je komen en je inhalen, omdat je luistert naar de stem van de Heer, je God. Vers 3:

Gezegend zult u zijn in de stad, en gezegend zult u zijn op het veld. Gezegend zal zijn de vrucht van uw schoot, de vrucht van uw land en de vrucht van uw vee, de dracht van uw koeien en de jongen van uw kleinvee. Gezegend zal zijn uw korf en uw baktrog. Gezegend zult u zijn bij uw komen, gezegend zult u zijn bij uw weggaan.

DEUTERONOMIUM 28:3-6

Dat betekent waarschijnlijk dat er volop graan en volop meel zal zijn.

De HEERE zal geven dat uw vijanden die u aanvallen, door u verslagen worden; over één weg zullen zij tegen u uittrekken, maar over zeven wegen zullen zij voor u wegvluchten.

DEUTERONOMIUM 28:7

Dat betekent: in alle richtingen. Zeven is het getal van volledigheid. Ze zullen volledig op de vlucht worden gejaagd. Ze komen uit één richting, maar zullen willekeurig verspreid raken en volledig ontregeld worden.

De HEERE zal de zegen over u gebieden in uw schuren en in alles wat u ter hand neemt. Hij zal u zegenen in het land dat de HEERE, uw God, u geeft. De HEERE zal u voor Zichzelf bevestigen tot een heilig volk, zoals Hij u gezworen heeft, als u de geboden van de HEERE, uw God, in acht neemt en in Zijn wegen gaat. En alle volken van de aarde zullen zien dat de Naam van de HEERE over u uitgeroepen is, en zij zullen voor u bevreesd zijn.

DEUTERONOMIUM 28:8-10

En de HEERE zal u een overvloed ten goede geven, in de vrucht van uw schoot, in de vrucht van uw vee en in de vrucht van uw land, in het land dat de HEERE uw vaders gezwoeren heeft u te zullen geven.

DEUTERONOMIUM 28:11

Er zouden veel kinderen zijn, naast een grote aanwas van het vee en een rijke opbrengst van de grond, in het land dat de Heer onder ede aan hun voorouders beloofde te geven. De Heer zou Zijn rijke schatkamer, de hemel, voor hen openen om hun land op het juiste moment regen te geven en al het werk van hun handen te zegenen. Ze zouden aan veel volken uitlenen, maar zelf niets lenen. De Heer zou hen tot de kop maken en niet tot de staart; ze zouden alleen bovenaan staan en niet onderaan, als ze naar Zijn geboden luisterden en die zorgvuldig naleefden.

en als u niet afwijkt van al de woorden die ik u heden gebied, naar rechts of naar links, door achter andere goden aan te gaan en die te dienen.

DEUTERONOMIUM 28:14

Omdat dit geen werkelijkheid is geworden, heeft het in zekere zin weinig zin om deze dingen te lezen. Wat deze passage ons vertelt, is wat zij opgaven door de gruwelen waaraan zij zich schuldig maakten. Ze gingen achter afgoden aan en verspeelden deze zegeningen. We weten niet of ze ooit werkelijk al deze zegeningen hebben genoten, behalve misschien in de tijd van David. Maar de lijst wordt gegeven, zodat ze konden weten wat ze hadden kunnen hebben. Als wij dit nu lezen, weten wij wat ze hadden kunnen hebben. Dit had hun werkelijkheid kunnen zijn. Maar we weten dat de geschiedenis een andere kant opging. Ze hielden zich niet aan Gods geboden en hielden Zijn verbond niet, en alle vervloeking kwam inderdaad over hen.

7

De voorzegde vloek in Israëls geschiedenis

Als we deze uitgebreide opsomming lezen van de slechte dingen die hun zouden overkomen, zullen we ontdekken dat ze allemaal zijn gebeurd en dat sommige ervan nog steeds gebeuren, ook nu nog op sommige plaatsen op aarde waar ze wonen. Het is een droevig verhaal. Maar het is verbazingwekkend dat wij in de eenentwintigste eeuw dit document kunnen lezen, dat in het tweede millennium voor Christus is geschreven, en kunnen zeggen: „Dit werd hier voorzegd, en het is gebeurd.”

Wanneer mensen zeggen: „De vervulling van profetie, misschien is die vervalst. Misschien zijn de profetieën na de gebeurtenis geschreven”, zoals sommige sceptici zeggen, kunnen ze dat in dit geval niet zeggen. De gebeurtenis is nog steeds gaande. Dit is niet na de gebeurtenis geschreven. Dit is vóór de gebeurtenis geschreven, en we kunnen de vervulling ervan voor onze ogen zien in het feit dat de Joden als volk nog steeds over de volken verspreid zijn. Ja, sommigen van hen zijn naar Israël teruggekeerd. Ze hebben daar nog steeds geen vrede. Maar de meeste Joden zijn daar niet eens. De meeste Joden zijn nog altijd verspreid, zoals dit hoofdstuk hen aantreft en hen aan het einde van het hoofdstuk achterlaat. We treffen hen aan, verspreid over de volken, zoals dat tot op deze dag het geval is.

Vers 15 geeft de keerzijde van de medaille:

Daarentegen zal het gebeuren, als u de stem van de HEERE, uw God, niet gehoorzaam bent door al Zijn geboden en Zijn verordeningen, die ik u heden gebied, nauwlettend te houden, dat al deze vervloekingen over u zullen komen en u zullen treffen:

DEUTERONOMIUM 28:15

In het begin kunnen we zien dat de vervloekingen één op één overeenkomen met de zegeningen die werden aangeboden, maar daarna gaat hij verder en werkt hij het uitvoeriger uit.

8

Ziekte, droogte en nederlaag

Vervloekt zal zijn de vrucht van uw schoot en de vrucht van uw land, de dracht van uw koeien en de jongen van uw kleinvee.

DEUTERONOMIUM 28:18

De HEERE zal vervloeking, verwarring en bestraffing zenden over alles wat u onderneemt, totdat u door uw goddeloze daden, waarmee u Hem verlaten hebt, snel te gronde gaat. De HEERE zal de pest aan u laten kleven, totdat Hij u heeft weggevaagd uit het land dat u in bezit gaat nemen.

DEUTERONOMIUM 28:20-21

Als ze verdelgd zullen worden van het land dat ze in bezit zullen nemen, zou dat erop wijzen dat ze geen blijvend recht op het land hebben, nietwaar? In elk geval niet onvoorwaardelijk. Dat zou het einde betekenen van hun bezit van het land, als ze eruit verdelgd worden.

De HEERE zal u treffen met tering, koorts en ontsteking, met hitte en droogte, en met korenbrand en meeldauw, die u achtervolgen zullen totdat u omkomt.

DEUTERONOMIUM 28:22

Meeldauw zou waarschijnlijk iets zijn wat in hun huizen groeide, vergelijkbaar met wat ze in Leviticus 14 melaatsheid in een huis noemden. Ze zullen dus deze ziekten in hun huizen hebben. Ook hun huizen zullen worden aangetast.

Uw hemel, die boven uw hoofd is, zal van brons zijn, en de aarde, die onder u is, zal van ijzer zijn.

DEUTERONOMIUM 28:23

Dat betekent dat er geen regen uit de lucht zal komen en dat de aarde zo droog zal zijn dat ze niet zacht is. Zaad kan niet groeien. Het zal zijn alsof je zaad op een ijzeren oppervlak zaait in plaats van in aarde.

De HEERE zal stuifzand en stof geven als regen voor uw land. Uit de hemel zal het op u neerdalen, totdat u weggevaagd bent.

DEUTERONOMIUM 28:24

In plaats van regenstormen zul je stofstormen hebben, omdat er zo'n grote droogte zal zijn.

De HEERE zal geven dat u door uw vijanden verslagen wordt; over één weg zult u tegen hen uittrekken, maar over zeven wegen zult u voor hem wegvluchten. U zult een schrikbeeld worden voor alle koninkrijken van de aarde.

DEUTERONOMIUM 28:25

9

Israël als schrikbeeld voor de volken

Dat is interessant. Dit maakt deel uit van de vloek over Israël. De Engelse vertaling waarop dit betoog is gebaseerd, zegt hier dat Israël 'tot last' zal zijn voor alle koninkrijken van de aarde; de HSV vertaalt dat Israël 'een schrikbeeld' voor hen zal worden. De reden waarom ik dat daar in Zacharia hoofdstuk 12 noemde, is dat daar een voorspelling staat die ik heel anders opvat dan gewoonlijk wordt gedaan. Zacharia 12:2 zegt:

Zie, Ik ga Jeruzalem maken tot een bedwelmende beker voor alle volken rondom, ja, ook tegen Juda zal het gaan bij de belegering van Jeruzalem.

ZACHARIA 12:2

Veel mensen vatten dit op als een zegen voor Jeruzalem, namelijk dat Jeruzalem veilig wordt gemaakt. De volken die het proberen te vernietigen, lopen zelf letsel op. Hier wordt wel degelijk gesproken over letsel voor die volken. Maar dat Jeruzalem een zware steen is voor alle volken en alle mensen, wijst niet alleen op moeilijkheden voor die mensen. Het doet ook denken aan de bewoording hier in Deuteronomium hoofdstuk 28:

De HEERE zal geven dat u door uw vijanden verslagen wordt; over één weg zult u tegen hen uittrekken, maar over zeven wegen zult u voor hem wegvlugten. U zult een schrikbeeld worden voor alle koninkrijken van de aarde.

DEUTERONOMIUM 28:25

Het maakt deel uit van de vloek die op Israël rust. Israël had een zegen voor alle koninkrijken van de aarde moeten zijn. Dit betekent dat het zijn opdracht niet heeft vervuld. Jeruzalem hoort geen zware steen voor alle volken te zijn. Volgens de belofte die aan Abraham is gedaan, hoort het een zegen voor alle volken te zijn. In plaats van een zegen voor de volken te zijn, wordt het een bron van moeilijkheden voor de volken van de aarde.

Vers 26:

Uw dode lichaam zal voedsel zijn voor alle vogels in de lucht en voor de dieren op de aarde, en niemand zal ze schrik aanjagen.

DEUTERONOMIUM 28:26

Dit betekent dat jullie in zulke grote aantallen afgeslacht zullen worden, dat er niemand zal zijn om jullie te begraven en zo aan het oog van de vogels en de dieren te onttrekken. Jullie lijken zullen dus gewoon worden opgegeten en er zal niemand meer overeind staan om de dieren weg te jagen.

10

Blindheid, onderdrukking en verlies

De HEERE zal u treffen met zweren van Egypte, met gezwellen, met uitslag en schurft waarvan u niet genezen kunt worden. De HEERE zal u treffen met krankzinnigheid, met blindheid en met verdwaasdheid van hart.

DEUTERONOMIUM 28:27-28

Ik weet niet of blindheid lichamelijke blindheid betekent, of dat alle drie deze woorden nader worden bepaald door de uitdrukking ‘van het hart’: waanzin van het hart, blindheid van het hart en verwarring van het hart. Als blindheid hier blindheid van het hart is, komt dat zeker overeen met wat Paulus in Romeinen 11 zei: dat God een deel van Israël verblind heeft en hun een geest van diepe slaap heeft gegeven, ogen die niet kunnen zien en oren die niet kunnen horen. Dat is een oordeel waarvan Paulus zegt dat het over Israël is gekomen, omdat zij Christus niet hebben gevolgd.

Dat staat in Romeinen 11:7:

Wat dan? Wat Israël zoekt, dat heeft het niet verkregen, maar het uitverkoren deel heeft het verkregen en de anderen zijn verhard,

ROMEINEN 11:7

Het citaat komt uit Jesaja 29:10, maar het lijkt ook overeen te komen met de vloek die hier staat: dat hun blindheid van hart is gegeven en dat hun ogen geestelijk gesproken niet kunnen zien. Ze zijn tot waanzin gedreven. Een paar verzen verderop staat nog een reden waarom er wordt gezegd dat zij tot waanzin worden gedreven, wanneer ze zien dat hun kinderen in gevangenschap worden weggevoerd. Er staat dat het hen krankzinnig van verdriet zal maken, en ik weet zeker dat dit zo zou zijn. Alleen al te lezen wat hun overkomt, is verschrikkelijk.

Vers 29:

U zult op de middag rondtasten, zoals een blinde rondtast in het donker. U zult uw wegen niet voorspoedig maken. U zult alle dagen alleen maar onderdrukt en beroofd worden, en er zal geen verlosser zijn.

DEUTERONOMIUM 28:29

Bedenk dat deze drie dingen werden genoemd toen Israël met Gods zegen ten strijde zou trekken, in Deuteronomium hoofdstuk 20, waar Hij de regels voor oorlog gaf. Hij zei dat wanneer het volk zich voor de oorlog verzamelt, er gevraagd moet worden:

Heeft iemand een huis gebouwd maar het nog niet ingewijd en er nog niet in gewoond? Heeft iemand zich met een vrouw verloofd maar haar nog niet getrouwd? Heeft iemand een wijngaard geplant maar nog niet van de opbrengst gegeten? Laat hij naar huis terugkeren.

DEUTERONOMIUM 20:5-7

Deze dingen werden heel belangrijk gevonden. Je verlooft je met een vrouw en je wilt met haar trouwen. Je bouwt een huis en je wilt erin wonen. Je plant een wijngaard en jij hoort als eerste van de opbrengst te genieten. Dat is zelfs belangrijk genoeg om ervoor uit de oorlog naar huis te gaan, want je wilt niet gedood worden en deze kansen mislopen.

Maar hier gaat het er niet over dat ze worden gedood en daardoor die kansen mislopen. Ze blijven juist in leven en moeten aanzien hoe deze dingen hun worden ontnomen. Ze verloven zich met een vrouw en iemand anders woont met haar samen. Ze bouwen een huis en iemand anders woont erin. Ze planten een wijngaard en iemand anders plukt de druiven.

Uw rund zal voor uw ogen geslacht worden, maar u zult er niet van eten; uw ezel zal van voor uw ogen weggeroofd worden en niet naar u terugkeren; uw kleinvee zal aan uw vijanden gegeven worden, en er zal geen verlosser voor u zijn. Uw zonen en uw dochters zullen aan een ander volk gegeven worden; uw ogen moeten het aanzien en zullen de hele dag naar hen smachten; maar u zult niet bij machte zijn iets te doen. Een volk dat u niet kent, zal de vrucht van uw land en heel uw arbeid opeten. U zult alle dagen alleen maar onderdrukt en uitgebuit worden. U zult krankzinnig worden vanwege het schouwspel dat uw ogen zien.

DEUTERONOMIUM 28:31-34

Het klinkt alsof er hier heel wat reden was om gehoorzaam te zijn.

11

Josia en Jesaja herkennen de vervloeking

De HEERE zal u treffen met vreselijke zweren, aan de knieën en aan de benen, waarvan u niet genezen kunt worden, vanaf uw voetzool tot aan uw schedel. De HEERE zal u en de koning die u over uzelf aangesteld hebt, naar een volk brengen dat u zelf niet kende, en ook uw vaders niet. Daar zult u andere goden dienen, hout en steen.

DEUTERONOMIUM 28:35-36

Vergeet niet dat het blijkbaar Deuteronomium was dat in de dagen van Josia in de tempel werd gevonden. Het volk van Juda had het kennelijk al jaren niet gelezen, misschien zelfs al generaties lang. Ze wisten niet eens wat voor boek het was. Toen koning Josia het boek las, zei hij: „Wacht eens even, al deze vervloekingen rusten op ons.” Waarschijnlijk las hij dit hoofdstuk, en je begrijpt waarom zijn haren ervan overeind zouden gaan staan.

Dit staat ons te wachten omdat we deze wetten hebben verwaarloosd. Toen zette hij zich er ijverig toe alles te hervormen: de afgodstempels, de offerhoogten en de heiligdommen af te breken, de sodomieten uit het land te verwijderen en van alles te doen om te proberen de puinhoop op te ruimen. Door over deze vervloekingen te lezen, kreeg hij ongetwijfeld die vrees voor God. Eerdere generaties hadden die net zo goed moeten hebben, maar hadden die kennelijk niet.

Ik vind het interessant dat er in vers 35 staat dat de zweren en wonden die ze zullen hebben, zich zullen uitstrekken van hun voetzool tot hun kruin. Want dat is precies hoe Jesaja Israël in zijn tijd beschrijft, nadat het door Gods oordeelslag getroffen was. In Jesaja 1:5-6 zegt Jesaja:

Waarom wilt u nog meer geslagen worden? U gaat gewoon door met uw afvalligheid. Heel het hoofd is ziek, en heel het hart is afgemat. Vanaf de voetzool tot het hoofd toe is er geen gezonde plek aan: wonden en striemen en gapende wonden, niet uitgedrukt, niet verbonden, en niet met olie verzacht.

JESAJA 1:5-6

In wezen zegt hij: „God heeft jullie getroffen vanwege jullie ongehoorzaamheid, en jullie zijn ziek en van je voetzool tot je hoofd met zweren bedekt.” Dat is precies wat in Deuteronomium 28:35 werd bedreigd:

De Heer zal je treffen met ernstige zweren die niet te genezen zijn, van je voetzool tot je kruin.

Jesaja grijpt hier duidelijk op terug en zegt dat Israël en Juda in zijn tijd deze specifieke vervloeking zo ongeveer ondervonden.

Dat zou natuurlijk Babylon zijn. Het is gebeurd.

12

Spot, misoogsten en gevangenschap

U zult een verschrikking, een spreekwoord en een voorwerp van spot zijn onder al de volken waar de HEERE u naartoe voeren zal.

DEUTERONOMIUM 28:37

Een ontzetting betekent iets afschuwelijks. Wanneer mensen bedenken wat hun overkomen is, zal de gedachte aan hoe afschuwelijk deze dingen waren hen met afgrijzen vervullen. Ze zullen worden:

een spreekwoord en een mikpunt van spot onder alle volken waarheen de Heer je zal verdrijven.

Een spreekwoord en een spotnaam betekenen in deze context dat mensen Israël zullen gebruiken als voorbeeld van wat je niet moet worden. „Moge het jou vergaan zoals het Israël vergaat” zou een vervloeking zijn die ze als spotnaam of spreekwoord zouden gebruiken. Hij zegt dat ze iets zullen worden waarvan mensen geschokt zullen zijn als ze zien dat het hun overkomt. Ze zullen hen in spotnamen en spreekwoorden gebruiken als voorbeeld van iemand die beklagenswaardig en ellendig is en wiens lot niemand zou willen delen.

U zult veel zaad naar de akker brengen, maar weinig inzamelen, want de sprinkhaan zal het opvreten. Wijngaarden zult u planten en bewerken, maar u zult geen wijn drinken of iets verzamelen, want de worm zal het opeten.

DEUTERONOMIUM 28:38-39

Sprinkhanen en wormen zullen hun opbrengst vernietigen.

Olijfbomen zult u hebben in heel uw grondgebied, maar u zult u niet met olie zalven, want uw olijven zullen afvallen.

DEUTERONOMIUM 28:40

blijkbaar voordat ze rijp worden.

Zonen en dochters zult u verwekken, maar zij zullen niet aan u toebehoren, want zij zullen in gevangenschap gaan. Al uw bomen en de vrucht van uw land zullen de sprinkhanen in bezit nemen.

DEUTERONOMIUM 28:41-42

In de dagen van Joël kwam er zo'n oordeel van sprinkhanen over Juda. Het boek Joël werd geschreven in een tijd waarin de sprinkhanen zo ongeveer alles hadden opgegeten, zegt Joël. Hij ziet ze als het leger dat God als oordeel tegen hen had gestuurd, als vervulling van deze dreigementen.

13

Vreemdelingen en de vloek voor altijd

De vreemdeling die in uw midden is, zal hoger en hoger boven u uitstijgen, maar u zult lager en lager neerdalen.

DEUTERONOMIUM 28:43

De vreemdeling die in Israël woont, de niet-Jood, zal steeds hogerop komen. De Palestijnen die daar nu zijn, zijn in sommige opzichten in het voordeel ten opzichte van Israël. Niet in alle opzichten, maar ze hebben beslist veel Israëliërs gedood, en de Israëliërs lijken het op dit moment niet te kunnen stoppen. Je zou dit bijna ook als een deel van de vervloeking kunnen zien. Er wonen vreemdelingen, niet-Joodse mensen, in hun land die boven hen staan en in het voordeel zijn ten opzichte van hen.

Hij zal aan jou uitlenen, maar jij zult niet aan hem uitlenen.

Dit is de derde of vierde keer dat we dit soort uitdrukking zijn tegengekomen. Het betekent dat je rijk genoeg zult zijn om aan anderen uit te lenen in plaats van van hen te lenen. Maar in dit geval is het andersom. Je zult zo arm zijn dat je van vreemdelingen zult moeten lenen, en je zult niet in de positie zijn om aan hen uit te lenen.

Hij zal aan u uitlenen, maar u zult niet aan hem uitlenen. Hij zal tot een hoofd zijn en u zult tot een staart zijn.

DEUTERONOMIUM 28:44

Al deze vervloekingën zullen over u komen, u achtervolgen en u treffen, totdat u weggevaagd wordt, omdat u de stem van de HEERE, uw God, niet gehoorzaam geweest bent, door Zijn geboden en Zijn verordeningen, die Hij u geboden heeft, in acht te nemen. Ze zullen voor u en uw nageslacht tot een teken en een wonder zijn, tot in eeuwigheid.

DEUTERONOMIUM 28:45-46

Ik wil je erop wijzen dat hier staat dat deze vervloekingën voor altijd over hen zouden komen. Ik wijs daarop omdat velen zouden verwijzen naar andere plaatsen in de Schrift waar erover wordt gesproken dat God hen zal zegenen en hun het land zal geven, en dat zij voor altijd Zijn volk zullen zijn. We kunnen zien dat het woord ‘voor altijd’ vaak een voorwaardelijk element bevat. Het is zelfs zoals wanneer wij onze huwelijksgeloften afleggen: wij beloven elkaar voor altijd trouw te blijven. ‘Zolang wij beiden leven’ komt in die geloften in wezen op hetzelfde neer als ‘voor altijd’. De veronderstelling is natuurlijk wel dat er aan beide kanten eenzelfde trouw zal zijn. Dat is een voorwaarde die erin besloten ligt, ook als die niet uitdrukkelijk wordt genoemd. Als de huwelijkspartner er met iemand anders vandoor gaat en met die persoon trouwt, zal degene die verlaten is uiteraard niet zeggen: ‘Nou, ik blijf voor altijd

trouw.’ Dat zou kunnen, maar alleen op grond van de geloften wordt dat niet noodzakelijkerwijs verwacht. De geloften bevatten voorwaarden die niet zijn uitgesproken, maar er wel in besloten liggen.

Jullie kunnen voor altijd Mijn volk zijn, maar alleen als jullie gehoorzaam blijven. Jullie kunnen ook voor altijd onder het oordeel komen. We zouden kunnen aanvoeren dat Israëls toestand eerder blijvend die van het oordeel is dan die van de zegen, want zij zijn de afgelopen tweeduizend jaar vrijwel buitengesloten geweest van hun eigen land. En in andere landen hebben ze beslist verkeerd in de omstandigheden die hier worden beschreven. Hierna volgt nog een uitgebreidere beschrijving, en we zullen de overeenkomsten zien tussen wat Mozes zei dat er zou gebeuren en de dingen die daadwerkelijk zijn gebeurd.

Hoewel ik niet zou beweren dat iedere Jood voor altijd problemen heeft met God, is het beslist even gerechtvaardigd om te zeggen dat de negatieve uitspraken voor altijd gelden als om te zeggen dat de positieve uitspraken voor altijd gelden. Mensen zeggen dat Israël een onvoorwaardelijke bevoorrechte positie heeft, alleen omdat ze Israëlieten zijn en omdat er enkele beloften zijn waarin ‘voor altijd’ staat. Maar er zijn ook enkele dreigementen waarin ‘voor altijd’ staat. Wat hun voor altijd zal overkomen, hangt duidelijk af van hoe ze reageren en wat ze doen. Dat wordt hier heel duidelijk gemaakt.

14

De belegeringen van Jeruzalem

Vers 47:

Omdat u de HEERE, uw God, niet gediend zult hebben met blijdschap en hartelijke vreugde, vanwege de overvloed van alles,

DEUTERONOMIUM 28:47

Het volgende gedeelte is een uitgebreid gedeelte over hoe ze tijdens de belegering hun kinderen zullen opeten. Al deze dingen zijn Israël in feite meer dan eens overkomen. Toen de Romeinen in het jaar 70 na Christus kwamen, gebeurden al deze dingen tijdens de belegering. En alle dingen in dit hoofdstuk zijn de Israëlieten sindsdien overkomen, terwijl ze over de hele wereld verspreid zijn geweest. Dit lijkt de toestand te zijn die voor altijd duurt, want die heeft tweeduizend jaar geduurd.

Er was een eerdere tijd waarin al deze dingen hun eveneens overkwamen. Dat was in 586 voor Christus, toen de Babyloniërs in de tijd van de koningen van Juda tegen hen optrokken en Jeruzalem verwoestten. Eerst belegerden ze de stad, en alle dingen waarover we hier lezen, gebeurden ook tijdens die belegering. Ze waren een korte tijd, zeventig jaar, in ballingschap, maar God gaf hun de kans om terug te keren. Het is duidelijk dat dit niet voor altijd was. Het duurde ongeveer twee generaties, en toen kregen ze nog een kans. Het overblijfsel kreeg nog een kans.

Ze bleven God echter niet werkelijk trouw, zoals het getuigenis van Jezus tegen hen duidelijk maakt, en daarom kwam het oordeel opnieuw over hen. Maar die keer was het blijvend, althans, zo lijkt het. De eerste keer was het alsof God een waarschuwingsschot over hun hoofden afvuurde en zei: 'Dit is wat jullie te wachten staat als jullie je niet bekeren.' Ze bekeerden zich niet, en daarom bracht Hij de blijvende toestand tot stand. Zeventig jaar is niet blijvend. Tweeduizend jaar ziet eruit alsof het blijvend is.

Hoewel niemand weet in hoeverre Israëlieten in onze toekomst misschien verstandig worden en zich op Gods voorwaarden tot Hem keren, mogen we hopen dat ze dat in groten getale zullen doen. Toch lijkt wat hun in het jaar 70 na Christus overkwam over het algemeen een blijvende toestand te zijn, en er zijn beslist geen garanties dat die zal veranderen.

15

Kannibalisme tijdens de belegering

De belegering waaronder zij zouden komen, vond plaats toen de Babyloniërs hen in 586 voor Christus belegerden. Het gebeurde ook toen de Romeinen hen in het jaar 70 belegerden. In beide gevallen zijn er gevallen van kannibalisme opgetekend. In de verzen 53 tot en met 57 zegt Hij:

U zult de vrucht van uw schoot eten, het vlees van uw zonen en van uw dochters, die de HEERE, uw God, u gegeven zal hebben, tijdens de belegering en in de nood waarin uw vijanden u doen verkeren. De man onder u die weekhartig en zeer teergevoelig is, zal zijn broer, zijn innig geliefde vrouw en de rest van zijn zonen die hij nog overheeft, niets gunnen, zodat hij aan niemand van hen iets van het vlees van zijn zonen dat hij eet, zal geven, omdat hij dan niets voor zichzelf overhoudt, tijdens de belegering en in de nood, waarin uw vijand u in al uw poorten zal doen verkeren. De vrouw onder u die weekhartig en teergevoelig is, die nog nooit getracht heeft haar voetzool op de aarde te zetten, omdat zij daarvoor te teergevoelig en zachtaardig was, zal haar innig geliefde man, haar zoon en haar dochter niets gunnen van haar nageboorte, die tussen haar benen naar buiten komt, en van haar zonen, die zij baart, want zij zal hen in het geheim opeten, vanwege het gebrek aan alles, tijdens de belegering en in de nood, waarin uw vijand u in uw poorten zal doen verkeren.

DEUTERONOMIUM 28:53-57

Het lijkt erop dat Hij een heel, heel afschuwelijk beeld wil schetsen. Het heeft zojuist zijn dieptepunt bereikt. Mensen eten hun kinderen op, en ze zijn daar zo zelfzuchtig in dat ze zelfs hun huwelijkspartner of hun andere kinderen die nog in leven zijn, niets

van het voedsel willen geven. Het is al erg genoeg om je kinderen op te eten. Het is nog iets anders om de rest van je gezin te laten verhongeren omdat je al het vlees voor jezelf wilt houden. Het is gewoon een heel afschuwelijke beschrijving.

Ik heb ergens gelezen dat mensen die geen normaal voedsel krijgen, na ongeveer twintig dagen vaak hun toevlucht nemen tot kannibalisme. Ik neem aan dat de Donner Party en die groep sporters die in de Andes neerstortte — die groep die in Chili, of Argentinië, neerstortte — elkaar moesten opeten. Er zijn veel moderne gevallen geweest van mensen die mensen begonnen te eten nadat ze het gevoel kregen dat er geen ander voedsel beschikbaar was. Meestal is ongeveer twintig dagen de grens. Als een belegering langer duurde en de voedselvoorraden op waren, was zo iets niet ongehoord. Het was onder de Joden niet ongehoord dat ze hun eigen kinderen opaten.

Het is iets afschuwelijks. Ik kan me voorstellen dat ze het misschien rechtvaardigden door te wachten tot hun kinderen gestorven waren en hen daarna op te eten. We hoeven niet per se aan te nemen dat ze in elk geval hun kinderen doodden om hen op te eten, al hebben ze dat misschien wel gedaan. Misschien zagen ze dat hun kinderen toch al aan het verhongeren waren. En voordat hun kinderen langzaam en pijnlijk van de honger stierven, hebben ze hen misschien uit barmhartigheid gedood en gedacht: ‘Nu kunnen we hen opeten.’ Ik weet zeker dat er allerlei vreemde gedachten door je hoofd kunnen gaan wanneer jij en je kinderen van de honger omkomen.

Persoonlijk denk ik niet dat ik mijn kinderen zou opeten. Verhongeren is, neem ik aan, een behoorlijk pijnlijke manier om te sterven, maar kanker is dat ook, en ik zou mijn kinderen ook niet opeten om mezelf van kanker af te helpen. Er zijn bepaalde principes waaraan volgens mij de meeste mensen met karakter zich zouden houden. Maar de Joden die het verbond van God verwerpen, zijn per definitie mensen zonder karakter. Ze zijn ontrouw, missen natuurlijke genegenheid, enzovoort.

Dit geldt niet alleen voor de Joden, en dit is niet antisemitisch. Er zijn andere volken en andere heidenen die net zo slecht zijn. Misschien zijn de meeste mensen wel net zo slecht, maar we lezen niet over hun geschiedenis; we lezen over die van Israël. Het verschil is dat Israël beter wist, of dat had moeten weten, omdat God hen gewaarschuwd had. De heidenen hadden zulke waarschuwingen niet.

16

Plagen en de terugkeer naar Egypte

Vers 58:

Als u al de woorden van deze wet die in dit boek geschreven zijn, niet nauwlettend houdt, door deze heerlijke en ontzagwekkende Naam, de HEERE, uw God, te vrezen,

DEUTERONOMIUM 28:58

En je zult merken dat in de Engelse New King James de woorden ‘the Lord your God’ hier allemaal in hoofdletters staan. Deze typografische bijzonderheid komt niet op dezelfde manier terug in de HSV, waarin alleen ‘HEERE’ in hoofdletters staat. Ik heb elk commentaar dat ik tot mijn beschikking heb, geraadpleegd om uit te zoeken waarom de New King James al deze woorden, ‘the Lord your God’, met hoofdletters heeft geschreven. Wanneer mensen brieven en dat soort dingen schrijven, zetten ze soms hele woorden in hoofdletters om ze te benadrukken, maar de Bijbel neemt meestal niet zijn toevlucht tot zoiets. Het is eigenlijk geen erg professionele techniek voor literaire publicaties.

Als ‘the Lord’ helemaal in hoofdletters staat, komt dat meestal doordat het het Hebreeuwse woord ‘Yahweh’ is, en dat is hier ook zo, maar ‘the Lord your God’ staat helemaal in hoofdletters. Misschien is dat ter benadrukking, maar ik weet niet zeker waarom ze het in dit geval benadrukken en in geen enkel ander geval. Ik dacht dat de woorden in het Hebreeuws misschien enigszins verschilden van de andere 280 keer dat

Deuteronomium 'the Lord your God' zegt, maar de commentaren hebben me eigenlijk geen aanwijzingen gegeven. Daarom kan ik je niet vertellen waarom het hier allemaal in hoofdletters staat.

dan zal de HEERE uw plagen en de plagen van uw nageslacht uitzonderlijk maken; het zullen grote en aanhoudende plagen, en kwaadaardige en aanhoudende ziekten zijn. Hij zal alle kwalen van Egypte, waarvoor u beducht geweest bent, op u laten terugkeren en zij zullen aan u blijven kleven.

DEUTERONOMIUM 28:59-60

Hij spoelt de band terug. Ze gaan terug naar Egypte, zoals we zullen zien. Wanneer je bij vers 68 komt, zegt Hij:

De HEERE zal u in schepen naar Egypte laten terugkeren, over de weg waarvan ik u gezegd heb: Die zult u nooit meer zien. Daar zult u uzelf als slaven en slavinnen aan uw vijanden willen verkopen, maar er zal geen koper zijn.

DEUTERONOMIUM 28:68

God had hun gezegd dat ze Egypte nooit meer zouden zien, maar Hij komt daarop terug omdat zij Hem de rug hebben toegekeerd. Zoals ik al zei, Hij spoelt de band terug. Ze gaan achteruit. Ze waren uit Egypte naar het Beloofde Land gekomen, maar nu worden ze uit het Beloofde Land weggevoerd en gaan ze terug naar Egypte.

In vers 60 staat dat die over je zullen komen en zich aan je zullen vastklampen.

Ook iedere ziekte en iedere plaag die niet in het boek met deze wet geschreven is, zal de HEERE over u laten komen, totdat u weggevaagd wordt.

DEUTERONOMIUM 28:61

Het is alsof Hij zegt: ‘Als Ik iets heb weggelaten, zullen al die dingen ook aan je worden toegevoegd.’ Het is alsof Hij zegt: Ik heb je hier een behoorlijk lange lijst gegeven, maar als Ik er een paar vergeten ben, zullen ook alle plagen over je komen die Ik niet heb opgeschreven. Elke plaag die mensen kan treffen, zal over je komen. De HEERE zal ze over je brengen totdat je vernietigd bent.

17

Uitroeijing en verstrooiing onder de volken

U zult met weinig mensen overblijven, terwijl u zo talrijk was als de sterren aan de hemel, omdat u de stem van de HEERE, uw God, niet gehoorzaam geweest bent.

DEUTERONOMIUM 28:62

En dan volgt — en dit is een opmerkelijke zin hier in vers 63 —:

En het zal gebeuren, zoals de HEERE Zich over u verblijdde om u goed te doen en u talrijk te maken, dat de HEERE Zich zo over u zal verblijden om u om te brengen en weg te vagen. U zult weggerukt worden uit het land waar u naartoe gaat om het in bezit te nemen.

DEUTERONOMIUM 28:63

Je zult het land dus kwijtraken. Sterker nog, God zal er evenveel behagen in scheppen je te vernietigen als Hij er vroeger behagen in schepte je te zegenen.

Dan zal Jahweh je onder alle volken verstrooien. Dit is niet alleen de Babylonische ballingschap. Dit wijst verder vooruit, naar onze huidige tijd, waarin ze werkelijk onder alle volken over de hele wereld verstrooid zijn, van het ene einde van de aarde tot het andere.

De HEERE zal u verspreiden onder al de volken, van het ene einde van de aarde tot aan het andere einde van de aarde. Daar zult u andere goden dienen, die u noch uw vaders gekend hebben, hout en steen.

DEUTERONOMIUM 28:64

18

Geen rust in de diaspora

Het is niet zo dat je wordt verstrooid en je dan ergens kunt vestigen en het verder goed met je gaat. Zelfs daar zul je nooit veilig zijn. Daarom bestond er in de moderne tijd, in elk geval tijdens het leven van mijn ouders, in de meeste landen bezorgdheid dat de Joden een plek moesten krijgen waar ze naartoe konden gaan en waar ze niet in de toestand zouden verkeren die hier beschreven wordt. Natuurlijk werd men na de Holocaust internationaal gevoeliger voor de benarde situatie van de Joden. Mensen beseften daardoor dat de Joden steeds weer dit soort dingen meemaken omdat ze geen vaderland hebben. Ze zijn vreemdelingen in de landen van andere volken, en die volken buiten hen uit, haten hen en vervolgen hen. De Joden zullen hier nooit van bevrijd zijn, tenzij ze naar hun eigen land kunnen terugkeren.

Daarom verleenden de Verenigde Naties uiteindelijk in 1948 een handvest om Israël weer tot een natie te maken, en nu hebben de Joden een land waarnaar ze kunnen terugkeren. De meesten hebben dat niet gedaan, en zelfs degenen die dat wel hebben gedaan, hebben daar geen vrede. Er zijn nog altijd zelfmoordterroristen die van alles kunnen doen. De veiligheidsmaatregelen in Israël zijn ontzettend streng. Toen ik daar was, wilde ik met mijn vrienden Bethlehem bezoeken. Bethlehem ligt in de Palestijnse gebieden, en je moet door iets heen wat op het IJzeren Gordijn lijkt. Het is alsof je een zwaarbeveiligde gevangenis binnengaat, met al die muren en al die poorten die

afzonderlijk geopend moeten worden. Je gaat het ene compartiment binnen en dan openen ze een andere poort. Je moet verschillende keren je paspoort laten zien. De beveiliging die nodig is om alleen maar van het ene deel van het land naar het andere te gaan, is ongelooflijk. Ze hebben niet bepaald rust. Ze hebben niet bepaald vrede. Zelfs binnen hun eigen land zijn ze niet veilig.

Daarover staat:

Daarbij zult u onder die volken niet tot rust komen en uw voetzool zal geen rustplaats hebben, want de HEERE zal u daar een bevend hart, kwijnende ogen en een treurende ziel geven.

DEUTERONOMIUM 28:65

Daarom is de uitdrukking ‘de wandelende Jood’ ontstaan. Ze gaan naar een bepaald gebied, vestigen zich daar en blijven er een tijdlang. Dan worden ze vervolgd, zoals tijdens de Russische pogroms. Ze werden uit bepaalde dorpen verdreven en moesten een andere plek zien te vinden waar ze naartoe konden gaan. Ze hebben niet werkelijk rust. Ze moeten van de ene plaats naar de andere trekken.

Natuurlijk maakt niet iedere Jood deze specifieke onrust mee. Het is de algemene toestand van de natie Israël, van het volk. Er zijn Joden die veilig zijn, machtige Joden en rijke Joden. Er zijn Joden die heel lang — misschien hun hele leven, misschien generaties lang — op één plaats gevestigd zijn. Niet iedere Jood verkeert in deze toestand, maar dit is de toestand waarmee de Joden in het algemeen te maken hebben gehad sinds ze uit hun land werden verdreven omdat ze zich niet aan het verbond hielden. De kruisiging van Christus, hun verwerping van het nieuwe verbond dat Hij aanbood, was de druppel die de emmer deed overlopen. Daarom werden ze uit hun land verdreven, en dit is hun lot geweest.

Het is zo verdrietig, omdat zoveel Joden niets te maken hebben met de overtredingen waardoor dit over hun natie is gekomen. Hun natie lijdt vanwege de keuze die zij oorspronkelijk maakte om zich tegen Christus te keren. Natuurlijk zou je kunnen aanvoeren dat de meeste Joden persoonlijk nog steeds diezelfde koers tegen Hem kiezen. Maar veel Joden doen dat niet. Veel Joden hebben zich tot Christus gekeerd.

19

Angst, slavernij en terugkeer naar Egypte

's Morgens zult u zeggen: Was het maar avond! En 's avonds zult u zeggen: Was het maar morgen! vanwege de angst die uw hart bevangen heeft en vanwege het schouwspel dat uw ogen zien.

DEUTERONOMIUM 28:67

Het is alsof je zegt: „Weer een dag. Ik wou dat deze dag voorbij was.” Wanneer ze wakker worden, wensen ze dat de dag al voorbij was. Maar als het avond is, zullen ze zeggen:

Was het maar ochtend! vanwege de angst die je hart in zijn greep houdt en vanwege wat je met je eigen ogen ziet.

Dat is echt een interessante manier om het te verwoorden. Je kunt het bijna voor je zien wanneer iemands leven ellendig is. Zo iemand ziet er niet naar uit om 's morgens wakker te worden en aan een dag te beginnen. Het is weer een ellendige dag. Dus wordt hij wakker en zegt: „Ik wou dat deze dag al voorbij was.” Maar dan denkt hij 's nachts: „Ik wou dat deze nacht voorbij was. Ik wou dat het weer dag was.” Want geen enkel moment is goed. Je wenst gewoon dat het het andere moment was, ongeacht welk moment het toevallig is.

De HEERE zal u in schepen naar Egypte laten terugkeren, over de weg waarvan ik u gezegd heb: Die zult u nooit meer zien. Daar zult u uzelf als slaven en slavinnen aan uw vijanden willen verkopen, maar er zal geen koper zijn.

DEUTERONOMIUM 28:68

Je zult zelfs als slaaf niets waard worden geacht. Niemand zal je willen hebben.

Nu, dat teruggaan naar Egypte in schepen: het is natuurlijk niet zo dat de Joden allemaal naar Egypte zijn teruggegaan, maar Hij zegt ook niet dat ze dat allemaal zouden doen. Hij maakte heel duidelijk dat ze verstrooid zouden worden onder alle

volken, van het ene einde van de aarde tot het andere. Dat zou veel andere volken dan Egypte omvatten. Hij wijst er alleen op dat velen van hen uiteindelijk gedwongen zouden zijn om terug te gaan naar Egypte, en dat is inderdaad gebeurd.

Jeremia werd uiteindelijk door zijn landgenoten mee naar Egypte gevoerd, omdat zij probeerden te ontkomen aan de vergelding van de Babyloniërs. Toen Gedalia, de gouverneur, eenmaal was vermoord, wisten ze dat de Babyloniërs zouden komen en hen zouden uitroeien. Dus trok het overblijfsel van Israël naar Egypte, en daar kwam het uiteindelijk terecht.

In latere tijden woonde er een enorme Joodse bevolking in Egypte. Alexandrië in Egypte had een reusachtige Joodse bevolking. Daar werd de Septuaginta vertaald. Een aanzienlijk deel van het Joodse volk bevond zich in die tijd in Egypte. Ik weet niet hoeveel Joden er op dit moment in Egypte zijn. Het doet er eigenlijk niet toe. Ik weet zeker dat er daar enkele Joden zijn, net zoals overal elders. De ironie is eenvoudigweg dat Egypte de plaats is waar ze vandaan kwamen, en dat velen van hen bij de verstrooiing van de diaspora uiteindelijk weer in Egypte terecht zouden komen, een plaats waarvan Hij hun had gezegd dat ze er nooit meer naartoe hoefden te gaan. Maar de reden dat ze daar nooit meer naartoe hoefden te gaan, was dat ze Hem gehoorzaam moesten zijn. Het is duidelijk dat hun ongehoorzaamheid dat allemaal veranderde.

En zo eindigt het hoofdstuk dus, met deze waarschuwingen. Ik zou denken dat als iemand mij deze waarschuwingen gaf, ze mij de vreze Gods zouden bijbrengen. Ik weet niet waarom dat bij hun nakomelingen niet werkte. Iemand zal zeggen: „Nou, deze generatie gehoorzaamde, dus het werkte toch?” Maar waarom hadden hun nakomelingen dat dan niet? Ik ben niet eens een van hun nakomelingen en ik leef duizenden jaren later. Wanneer ik ze lees, brengen ze mij de vreze Gods bij. Waarom zouden ze niet iedere generatie de vreze Gods bijbrengen, en vooral degenen aan wie deze waarschuwing was gegeven? Het is onvoorstelbaar waartoe mensen in staat zijn —mensen in het algemeen, de Joden net als andere mensen: te vergeten, afgestompt te raken en tegen God in opstand te komen, tot hun eigen ondergang.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Deuteronomium 27:1-8
- Deuteronomium 27:9-10
- Exodus 20:25
- Deuteronomium 27:11
- Deuteronomium 27:13-15
- Deuteronomium 27:16
- Deuteronomium 27:17
- Deuteronomium 27:18
- Deuteronomium 27:19
- Deuteronomium 27:20
- Deuteronomium 27:21
- Deuteronomium 27:22
- Deuteronomium 27:23
- Deuteronomium 27:24
- Deuteronomium 27:25
- Deuteronomium 27:26
- Deuteronomium 27:20, 22-23
- Galaten 3:10
- Galaten 3:13
- Deuteronomium 28:1-2
- Deuteronomium 28:3-6
- Deuteronomium 28:7
- Deuteronomium 28:8-10
- Deuteronomium 28:11
- Deuteronomium 28:14
- Deuteronomium 28:15
- Deuteronomium 28:18
- Deuteronomium 28:20-21
- Deuteronomium 28:22
- Deuteronomium 28:23

- Deuteronomium 28:24
- Deuteronomium 28:25
- Zacharia 12:2
- Deuteronomium 28:26
- Deuteronomium 28:27-28
- Romeinen 11:7
- Deuteronomium 28:29
- Deuteronomium 20:5-7
- Deuteronomium 28:31-34
- Deuteronomium 28:35-36
- Jesaja 1:5-6
- Deuteronomium 28:37
- Deuteronomium 28:38-39
- Deuteronomium 28:40
- Deuteronomium 28:41-42
- Deuteronomium 28:43
- Deuteronomium 28:44
- Deuteronomium 28:45-46
- Deuteronomium 28:47
- Deuteronomium 28:53-57
- Deuteronomium 28:58
- Deuteronomium 28:59-60
- Deuteronomium 28:68
- Deuteronomium 28:61
- Deuteronomium 28:62
- Deuteronomium 28:63
- Deuteronomium 28:64
- Deuteronomium 28:65
- Deuteronomium 28:67

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.